

KÖRNYEZETISMERET

(enyhe)

2.évfolyam: évi 72, heti 2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Anyag, energia, információ	Órakeret 8óra
Előzetes tudás	Tapasztalatok a közvetlen környezetről. A tankönyv jelrendszere. Anyagok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korszerű elemi természettudományos műveltség alapozása. Tapasztalatszerzés biztosítása a közvetlen környezetből. A valóság sokféleségének érzékeltetése. A pontos érzékelés, észlelés, aktív figyelem, emlékezet fejlesztése. A kooperatív technikák alkalmazása az együttműködés, a társas együttlét szabályainak elsajátítására. A megismerés módszereinek bővítése. A kreativitás fejlesztése, az érzékelés pontosítása, a kommunikációs képesség, a szociális képesség fejlesztése, információgyűjtő, feldolgozó, szabálykövető magatartás kialakítása, feladattudat és szabálytudat erősítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>1.1. Anyag</i> A közvetlen környezetben előforduló anyagok érzékelhető, mérhető tulajdonságai Anyag és forma kapcsolata Halmazállapot-változások Csapadékformák	Irányított megfigyeléssel anyagok vizsgálata érzékeléssel (látás, hallás, tapintás, ízérezékelés, szaglás). Összehasonlítás, csoportosítás, becslés, mérés játékosan. Játékos megfigyelések rögzítése rajzban.	<i>Matematika:</i> egyszerű mérések. <i>Vizuális kultúra:</i> megismerő és befogadóképesség, kreativitás.
<i>1.2. Kölcsönhatások, erők</i> Hang-, fényjelenségek	Különbféle eredetű hangok felismerése, játékos megfigyelések végzése. Játékos fény-, árnyékkísérletek megfigyelése, reprodukálása. A tapasztalatokról rövid mondatok alkotása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, aktív és passzív szókincsbővítés.
<i>1.3. Energia</i> Energiaforrások a háztartásban Energiatakarékosság	Játékos kísérletek végzése melegítésre, fűtésre. Szógyűjtés a tapasztalatokkal kapcsolatban, rövid mondatokba illesztésük.	
<i>1.4. Információ</i> Jel, jelzés, információ Tankönyvben jelek, jelmagyarázatok Közlekedési jelek Tiltást jelentő jelek	Információszerzés érzékeléssel, az anyagok, élelmiszerek tulajdonságainak vizsgálata, tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű jelek, jelzések felismerése, értelmezése,	

Kommunikáció az állatvilágban, tájékozódás, hang, illat alapján	használata tankönyvekben, munkafüzetekben. A tiltást jelentő és a közlekedési jelek információinak játékos gyakorlása, szituációs játékok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tulajdonság, időjárás, hang, fény, jelrendszer, szabály, közlekedés, kommunikáció, energiatakarékosság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Rendszerek		Órakeret 7óra
Előzetes tudás	Elemi térbeli és időbeli tájékozódás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Játékos gyakorlatokkal, közvetlen tapasztalatszerzéssel a térbeli és időbeli tájékozódás, orientációs képesség fejlesztése. Megfigyelőképesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Kíváncsiság felkeltése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Építőjátékokkal szerzett tapasztalatok feldolgozása, analízis, szintetizáló képesség fejlesztése, képzelet, emlékezet fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>2.1. Tér, idő, nagyságrendek a természetben</i></p> <p>Egyszerű térbeli, időbeli relációk, irányok</p> <p>Közvetlen iskolai és otthoni környezet</p> <p>A lakóhely és iskola környéke</p> <p>Irányok, távolságok, becslés, mérés</p> <p>Saját élettörténet (régen és most)</p> <p>Napok, napszakok, hónapok, évszakok</p> <p>Időrend, sorrendiség, az idő kifejezése a mindennapi kommunikációban</p> <p>Jeles napok, ünnepek (családi és társadalmi ünnepek)</p>	<p>Tárgyak egymáshoz való viszonyítása.</p> <p>Történések időrendi csoportosítása képek, rajzok, ábrák segítségével.</p>	<p><i>Matematika:</i> becslés, mérés; tájékozódás térben és időben.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> növények és állatok gondozása, hulladékgyűjtés.</p>	
<p><i>2.2. Rendszer, rendszer és környezete</i></p> <p>A rész, és az egész viszonya, összetettség</p> <p>Az épületek, tárgyak részei (lakás, iskola, használati tárgyak)</p> <p>A növény fő részei</p> <p>Az állat testének fő részei</p>	<p>Növények részeinek összerakása, kiegészítése rajzos ábrákon.</p> <p>Hulladékgyűjtő használata.</p> <p>Iskolai papírgyűjtés, elemek, műanyagok gyűjtése.</p> <p>Akváriumgondozás, ház körül élő állatok etetése, gondozása.</p> <p>Szobanövények, kiskerti növények gondozása.</p>		

A lakóhely, iskola környezetének állapotmegóvása Szelektív hulladékgyűjtés Növény és állatgondozás		
2.3. <i>Szerveződési szintek</i> Növények, állatok a környezetünkben Az élőlények élőhelyei, táplálkozása, táplálkozási módok	Az állatok élőhelyeiről közvetlen tapasztalatszerzés. Képek gyűjtése, csoportosítása élőhely és táplálkozás szerint.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Írány, idő, sorrendiség, hónap, nap, napszak, évszak, családi, társadalmi ünnep, növényi rész, állati testrész, szelektív hulladékgyűjtés, egészséges táplálkozás, téli álmom, költöző madár, élőlény, háziállat, ház körül élő állat, vadon élő állat, táplálék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Felépítés és működés		Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek, tapasztalatok a közvetlen élővilágról.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelőképesség fejlesztése. Tapasztalatszerzés tanulmányi sétákon, kirándulásokon. A szociális képesség fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával. A tájékozódási képesség fejlesztése. A vizuális észlelés, érzékelés fejlesztése. A tapasztalatok kifejezése rajzban, szóban. Kommunikációs képesség fejlesztése. Ismeretek szerzése az anyagok közvetlenül érzékelhető tulajdonságairól, az élőlények közvetlen környezetéről, növény- és állatvilágról, az időjárás elemeiről.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
3.1. <i>Anyagok kémiai tulajdonságai</i> Élő és élettelen természet A közvetlen környezetben gyakran használt tárgyak anyagai A víz szerepe, előfordulási állapotai A víz előfordulása a természetben (eső, hó, ivóvíz, folyóvíz) Az élő és élettelen környezet	Anyagok vizsgálata érzékszervi úton. Föld, víz, levegő, műanyag, üveg összehasonlítása, megnevezése. Csapadékformák megfigyelése, évszakokhoz kapcsolása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Anyagok tulajdonságai. Víz, tisztálkodás.	
3.2. <i>A közvetlen környezet növény- és állatvilága</i> Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet) Az állatok és kicsinyeik	Közvetlen megfigyelés, elemi tapasztalatszerzés a közvetlen környezetben élő állatokról, növényekről. Egyszerű kísérletek végzése a különböző életfeltételek		

	<p>megvonásával a növényeknél (víz, fény, tápanyag megvonása) – búza csíráztatása, növekedésének megfigyelése különböző körülmények között. Ráismerés, megnevezés. Csoportosítás adott szempontok szerint.</p>	
<p>3.3. A közvetlen környezet életközösségei Park, erdő, mező, víz, vízpart</p>	<p>Közvetlen tapasztalatszerzés kirándulások, séták során. Rajzok készítése a látottakról.</p>	
<p>Természetvédelem</p>	<p>A természet értékeinek védelme – konkrét példák megismerése.</p>	
<p>3.4. Változatos élővilág Zöldségek Gyümölcsök A közvetlen környezet állatvilága (háziállatok, ház körül élő állatok, vadon élő állatok)</p>	<p>Séta a piacon, zöldségesboltban. Főbb élőlénycsoportok felismerése. Az élőlények egyszerű csoportba sorolása. Szobanövények gondozása. Házi, illetve ház körül élő állatok megfigyelése, megnevezése adott szempontok alapján (méret, alak, szín, mozgás, szaporodás, kültakaró).</p>	
<p>3.5. A Föld és a Nap A napsugárzás hatása az élővilágra Az időjárás tényezői Csapadékfajták Napszakok, évszakok</p>	<p>Rajzos ábrák készítése. IKT-eszközök használata, pl. képek keresése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életfeltétel, életjelenség, halmazállapot, gyümölcs, zöldség, fa, termés, fejlődés, ház körül élő állat, víziállat, kültakaró, időjárási tényező.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Állandóság és változás</p>	<p>Órakeret 16óra</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Megfigyelőképesség fejlesztése. Kommunikációs képesség fejlesztése. Motoros képességek fejlesztése. A környezet megismerése iránti érdeklődés kialakítása, egyszerű játékos kísérletekben részvétel. Kauzális gondolkodás fejlesztése. Tájékozódó képesség fejlesztése. Együttműködés, csoporttechnikák kialakítása. A másik elfogadásának erősítése. A percepciós, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika fejlesztése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Állapot</i> Az anyagok és tárgyak érzékelhető tulajdonságai (átlátszóság, keménység, rugalmasság, érdesség-simaság, íz, szag, szín) Becslés, mérés A mindennapi életben használatos mennyiségek Természetes mérőeszközök (pohár, kanál, csipetnyi...)</p>	<p>A hétköznapi életben használt egyszerű tárgyak, anyagok csoportosítása fizikai jellemzőik alapján (szín, nagyság, anyag, hőmérséklet...).</p> <p>(Az anyagfajta és használata közti összefüggés felismerése.)</p> <p>Egyszerű kísérletekkel, játékos formában a figyelem irányítása.</p>	<p><i>Matematika:</i> becslés, mérés; érzékelhető tulajdonságok (szín, forma).</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> anyagfajták, megmunkálásuk, ajándékkészítés.</p>
<p><i>4.2. Változás</i> – Fizikai változások: Alakváltozások Halmazállapot-változások felismerése, megnevezése (olvadás, fagyás) Az évszakok változásai Helyzet- és helyváltoztatás</p>	<p>Gyurmázás, alakváltozás megfigyelése.</p> <p>A víz különböző megjelenési formáinak vizsgálata.</p> <p>Közvetlen tapasztalatszerzés a természetben.</p> <p>Képek csoportosítása az évszakokról, rajzok készítése.</p> <p>Mozgásos cselekvéssorok, játékos gyakorlatok során a helyzet- és helyváltoztatás megkülönböztetése.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> hely-, helyzetváltoztatás.</p>
<p>– Kémiai változások Az égés, az égés haszna, kára Tűzvédelem A tűzoltók munkája</p>	<p>Beszélgetés, képek, ábrák elemzése, rajzok készítése az égésről.</p> <p>Szituációs gyakorlatokban részvétel tűzriadó esetére.</p>	
<p>– Biológiai változások Életszakaszok (növények életében) Életszakaszok az ember és az állatok életében (születés, növekedés, fejlődés, öregedés) A növények, állatok élete a különböző évszakokban</p>	<p>Képek, ábrák segítségével sorbarendezés, csoportosítás, Megfigyelések végzése.</p> <p>Zöldségnövények, virágmagok ültetése, gondozása, a fejlődés rajzos ábrázolása, közös tabló készítése.</p> <p>Fotók, filmek, videók elemzése.</p>	
<p><i>4.3. Folyamat</i> Termék-előállítás, újrahasznosítás</p>	<p>Só-liszt gyurmából ajándékkészítés, gyümölcs-, zöldségsaláták készítése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyag, tulajdonság, becslés, mérés, halmazállapot-változás tűz, tűzoltás, mozgási helyzet, életszakasz, növekedés, fejlődés.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az ember megismerése és egészsége		Órakeret 18óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a tanuló saját testéről.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tapasztalatok szerzése, saját testének és tulajdonságainak megismerése játékos gyakorlatokon keresztül, a figyelem, az érzékelés, az észlelés, a kíváncsiság, érdeklődés felkeltése, társai, a más sérült ember elfogadása, segítése képességeinek megfelelően. Motoros képességek fejlesztése. A téri orientációs képesség fejlesztése. Szociális képességek fejlesztése. Feladat- és szabálytudat erősítése, a problémák felismerése, okok keresése, empátiakészség fejlesztése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
5.1. <i>Az emberi test fő részei</i> Érzékszervek Testmozgás és az egészség	Rész, egész viszonyának felismerése, kiegészítés rajzban, puzzle játék. Mozgásos játékokban való aktív részvétel.	<i>Testnevelés és sport:</i> mozgásos játékok.	
5.2. <i>Önfenntartás</i> Az emberi test fő részei Időjárásnak megfelelő öltözködés Érzékszerveink és védelmük magunkon és másokon Helyes étkezési szokások Helyes tisztálkodási szokások	A helyes és helytelen viselkedési és tevékenységi forma megkülönböztetése. Babaöltöztetés az időjárásnak megfelelően. Játékos gyakorlatok végzése. Az étkezési és tisztálkodási szokások gyakorlása.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> öltözködés, étkezés, tisztálkodás.	
5.3. <i>Szaporodás, egyedfejlődés</i> Különböző életkorok	Fényképek, képek gyűjtése, csoportosítása.		
5.4. <i>Öröklődés</i> A család tagjai Külső tulajdonságok (arc, alkat)	Hasonlóságok, különbözőségek felismerése.	<i>Erkölcstan:</i> család.	
5.5. <i>Magatartás</i> Helyes emberi viselkedési formák megfigyelése A gyerekekre leselkedő veszélyek	Hasonlóság – különbözőség, helyes – helytelen megkülönböztetése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrész, a fej részei, egészség, betegség, higiénés szabály, tisztálkodási eszköz, egészséges táplálkozás, érzékelés, napirend, testmozgás, helyes öltözködés, emberi tulajdonság, hasonlóság-különbözőség, helyes-helytelen, veszély, veszélyhelyzet, testmozgás, emberi életkor.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Környezet és fenntarthatóság		Órakeret 13óra
Előzetes tudás	Elemi ismeretek a közvetlen környezetünkből. Tapasztalatok szerzése sétákon, kirándulásokon.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyelés, ráismerés képességének fejlesztése. Feladattudat, szabálytudat kialakítása. Csoportban való együttműködés kialakítása. A másik gyerek elfogadása. Az esztétikai érzékenység fejlesztése. Felnőtt segítségének elfogadása. Szelektív hulladékgyűjtés segítséggel. Együttműködő, aktív részvétel kirándulásokon. Kíváncsiság, motiváltság felkeltése és fenntartása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
6.1. <i>Globális környezeti rendszerek.</i> Az egészséges, gondozott környezet jellemzői	A környezet rendjének betartása, óvása.		
6.2. <i>Az élő és élettelen környezeti tényezők</i>			
6.3. <i>A környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság</i> Egészséges, gondozott környezet A közvetlen környezet (tanterem, lakás, szoba) rendjének megteremtése, megóvása Vizek védelme, víztakarékosság Természetvédelem Növény- és állatgondozás a tanuló közvetlen környezetében Környezetszennyezés Szelektív hulladékgyűjtés	A közvetlen környezet, iskola, lakóhely rendjének megteremtése, megóvása, ruházat, bútorzat tisztaságának megóvása. Információs jelek felismerése, rajzok készítése, képek gyűjtése. A szobanövények, kerti növények gondozása, akváriumi állatok gondozása (hal, teknős) segítséggel. Madáretető készítése, madarak etetése télen.		
Energiatakarékosság Takarékosság az árammal, a vízzel	Elemi szintű energiatakarékossági technikák gyakorlása (villany lekapcsolása, víz elzárása).		
A Föld szépsége, egyedisége A közvetlen környezetben előforduló parkok, erdők, vizek	Sétákon, kirándulásokon részvétel. Adott szempontok szerint irányított megfigyelések végzése. Az élményekről, tapasztalatokról rajzok készítése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tisztaság, rend, egészséges környezet, természetvédelem, talaj, víz, szemetelés, takarékoság, növény, állat, élőlény, növény- és állatgondozás.		

<p>A fejlesztés várt eredményei a második évfolyam végére</p>	<p>A szociális képességének fejlődése során alakuljon ki a tanuló együttműködése társaival és tanárával. Irányítás segítségével megfigyelések végzése, adott szempontok szerinti válogatás, csoportosítás és egymáshoz rendezés. Az időbeli események helyes sorrendbe állítása. Érdeklődése, kíváncsisága, motiváltsága egyre hosszabb ideig fenntartható. A tapasztalatok kifejezése egyszerű, rövid mondatokkal. Biztonságos tájékozódás a közvetlen környezetében. Az ismert állatok, növények adott szempontok szerinti csoportosítása, megnevezése. Elemi ismeretek szerzése saját testéről. Életkorának és képességeinek megfelelő ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről, a szabályok betartása. Együttműködő részvétel kirándulásokon, sétákon, egyszerű játékos kísérletek végzésében.</p>
--	---